

[Udenrigsministeren.]

kommet ned til ved den Afspærringspolitik, der satte ind under den store Krise. Bestræbelser for at naa Skridt for Skridt videre foretages baade fra tysk og dansk Side, og den Vægt, vi lægger derpaa for vort Vedkommende, er kendt af alle Medlemmer her i Tinget. Men man kan ikke være blind for, at givne Produktionsforhold og givne Muligheder i de to Lande sætter visse Grænser i saa Henseende. Jeg deler Ønsket om at komme saa langt som muligt, men heller ikke her kan det nytte, at vi tænker os Muligheder, som ikke bestaar med det tyske Riges og det danske Riges nuværende økonomiske Livsvilkaar.

Det ærede Medlem ønskede i Forbindelse hermed en Clearing-Aftale vedrørende Arbejdere, der tager Virksomhed paa den anden Side Grænsen. Jeg kan dertil svare, at selve det Spørgsmaal er under Undersøgelse, men det ærede Medlem maa ikke være blind for, at hvis saadant Arbejde skal betales paa Grund af en Clearing-Aftale, betyder det en Begrænsning af den Udførsel, der kan foregaa fra Danmark til det tyske Rige, og deri ligger for vort Vedkommende afgørende Vanskeligheder.

Jeg skal da slutte med at udtale den Forventning, at den rolige Drøftelse, vi har haft af dette Spørgsmaal her i Eftermiddag, maa føre til, at man fra de forskellige Sider stiller sig samlet, giver et Indtryk af det danske Folks fælles Vilje over for disse Spørgsmaal, ikke blot ved Udtalelserne, mellem hvilke der for de allerfleste Taleres Vedkommende har været en glædelig Samklang, men ogsaa ved den Afstemning, der skal finde Sted om den Traktat, der nu foreligger til Afgørelse her i Tinget.

Hartvig Frisch: Jeg vil gerne begynde med at sige, at det har glædet mig baade i det ærede Medlem Hr. Krag's og i det ærede Medlem Hr. Ole Bjørn Kraft's Taler at finde en kraftig Understregning af den store Interesse, alle vi Danske føler for det videst mulige nordiske Samarbejde. Jeg nærer ogsaa den Opfattelse, der fra anden Side er givet Udtryk for her, at dette Samarbejde bør udvides i størst muligt Omfang. Men naturligvis maa der dertil føjes, at det har sin Begrænsning deri, at hver enkelt Stat paa afgørende Punkter maa tage sit Standpunkt efter det, som denne Stats Forhold nødvendigvis og særligt dikterer. Det tror jeg i og for sig ogsaa, at vi maatte kunne finde et fælles Synspunkt for, idet vi alle maa erkende, at de fire nordiske Landes geografiske Beliggenhed

og økonomiske Forhold er saa vidt forskellige, at vi Gang paa Gang vil støde paa Forhold, hvor vi ikke kan med en Lineal føje de fire Lande ind under nøjagtig samme Linie.

Jeg vil gerne over for det ærede Medlem Hr. Aksel Larsen, som stillede mig et Spørgsmaal vedrørende mine Udtalelser om den Agitation, som er ført i „Arbejderbladet“, sige, at det kan vist ikke have været noget andet Medlem i denne Sal saa gaadefuldt, som det lader til at være for det ærede Medlem. Jeg er ikke slet saa flittig en Læser af „Arbejderbladet“ som det ærede Medlem, men jeg har aldrig set en Leder i dette Blad, som ikke har været ganske tydeligt præget af Bladets ganske særlige Interesse for og Synspunkter vedrørende Sovjetrusland, og jeg tror ikke, det kan være nogen, der kender en Smule til den Agitation, ukendt, at hele Bladets Agitation føres i en saadan Aand, at det ikke er i nogen Grad synderligt præget af danske Interesser, men at det har ført ogsaa over for denne Sag en Agitation, som tager Sigte paa, som jeg udtrykte det i min første Tale, at gøre det Synspunkt gældende, at jo vanskeligere den danske Stats Forhold til Tyskland kan blive, des bedre. Over for det er det jeg har sagt, at det kan næppe være et Synspunkt, der er præget af danske Interesser.

I de Udtalelser, der i denne Debat fremkom fra det danske nazistiske Medlem og fra det ærede Medlem Hr. Jens Møller, blev der paa en ejendommelig Maade draget Konsekvenser af denne Pagt, som der ikke efter almindelig Læsning af Pagten kan være nogen som helst Basis for. Naar man som det ærede Medlem Hr. Frits Clausen gjorde, i Anledning af at de to Lande slutter en Non-Aggressionsaftale med hinanden og erklærer deres Vilje til ikke at ville foretage Magtanvendelse, siger, at deri maa ligge, at der maa være givet os Retningslinier i militærpolitisk Forstand, saa maa jeg sige som min Mening, at det trods enhver Beskrivelse, at specielt en Dansk udtaler, at man ved at slutte en Ikke-Angrebstraktat med et fremmed Land har givet dette Land Adgang til at give militærpolitiske Direktiver til os. Det maa findes betænkeligt, at en saadan Udtalelse overhovedet kan fremkomme fra en Dansk.

Og naar det ærede Medlem Hr. Jens Møller paa Traktatens Grundlag udvider Traktaten i den Forstand, at den skal omfatte handelspolitiske Vilkaar og andet, saa maa vel vi andre, som nu staar over for at stemme for denne Traktat, have Lov til